

Raadsvoorstel

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2014	RA14.0046	A 6	14/553

Onderwerp:

Participatiewet en sociale werkvoorziening Zuidoost-Drenthe

Portefeuillehouder: H.G. Jumelet

Afdeling Participatie

Kwaliteit Werk & Participatie

E. Kroodsma-Bos, telefoon ((0591)68 50 53)

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. De notitie "Participatiewet en sociale werkvoorziening Zuidoost-Drenthe" als richtinggevend document vast te stellen;
2. Te kiezen voor opbouwvariant drie: waarin de voordelen van de varianten 1 en 2 zijn gecombineerd
3. Te kiezen voor het organiseren van beschut werk;

Samenvatting

Op 1 januari 2015 wordt de Participatiewet ingevoerd. Doel van deze wet is om zoveel mogelijk mensen, ook met een beperking, bij reguliere werkgevers aan de slag te krijgen. De invoering van de wet gaat gepaard met forse bezuinigingen. Gemeenten krijgen minder subsidie voor huidige Wsw-ers en minder budget voor de ondersteuning van de huidige bijstandsgerechtigden. Wel komen er extra middelen beschikbaar voor nieuwe doelgroepen (mensen die anders in de Wet Sociale Werkvoorziening of de Wajong terecht waren gekomen). Dat stelt gemeenten voor drie opgaven: een participatieopgave, een financiële opgave en een organisatorische opgave. In de notitie "Participatiewet en Sociale Werkvoorziening in Zuidoost-Drenthe" worden de gevolgen van de Participatiewet en de hiermee samenhangende keuzes voor gemeenten in kaart gebracht en worden een aantal uitvoeringsvarianten geschetst. Voorgesteld wordt de notitie als richtinggevend document vast te stellen en te kiezen voor opbouwvariant drie, waarin de voordelen van de varianten 1 en 2 zijn gecombineerd. Tenslotte krijgen gemeenten met de invoering van de Participatiewet de keuze om beschut werk al dan niet te organiseren. Voorgesteld wordt om te kiezen voor het organiseren van beschut werk.

Bijlagen:

Notitie Participatiewet en sociale werkvoorziening in Zuidoost-Drenthe en het advies van de Wsw-raad.

Stukken ter inzage:

Collegebesluit d.d. 20 mei 2014 en de daarbij behorende stukken

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.		stuknr. B. en W.
2014	RA14.0046	A	6	14/553

1. Aanleiding voor het voorstel

Vanaf 2015 gaat er veel veranderen in het sociaal domein. Met de drie decentralisaties Jeugdzorg, AWBZ/WMO en de invoering van de Participatiewet worden gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning en dienstverlening aan een grotere groep inwoners. Het kabinet heeft aangekondigd dat de gemeenten daarbij veel beleidsvrijheid krijgen, al worden met de decentralisaties ook extra bezuinigingen opgelegd. "Eén gezin, één plan, één regisseur" is het uitgangspunt van de drie decentralisaties in het sociaal domein.

De Participatiewet treedt op 1 januari 2015 in werking. Doel van de wet is om zoveel mogelijk mensen bij reguliere werkgevers aan de slag te krijgen, ook mensen met een beperking. Dit leidt tot veranderingen in de lokale sociale zekerheid. Zo kunnen mensen niet meer instromen in de sociale werkvoorziening. Ook wordt de instroom in de Wajong beperkt. Alleen jonggehandicapten die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, komen voor deze uitkering in aanmerking. Mensen die geen beroep meer kunnen doen op deze regelingen, worden door gemeenten ondersteund bij het vinden van werk op de *reguliere* arbeidsmarkt. Om dat te realiseren krijgen gemeenten de beschikking over een gewijzigde vorm van loonkostensubsidie en over middelen om (landelijk) voor 30.000 mensen beschut werk te organiseren. Op termijn is er geld om binnen de Participatiewet landelijk structureel 30.000 beschutte werkplekken te behouden. Wanneer we uitgaan een aantal beschut werk plekken op basis van de beschikbare begeleidingsmiddelen, dan gaat het op termijn in Zuidoost Drenthe om ruim 400 banen. Jaarlijks gaat het dan om een instroom van circa 20 personen.

Om mensen met een beperking bij gewone werkgevers aan de slag te krijgen, hebben kabinet en sociale partners afgesproken om de komende tien jaar 125.000 extra "garantiebanen" te creëren voor deze doelgroep. Over de manier waarop banen en mensen met een beperking aan elkaar worden gekoppeld, worden afspraken gemaakt in het Werkbedrijf. Dit is een regionaal platform van sociale partners, gemeenten en UWV.

De invoering van de wet gaat gepaard met forse bezuinigingen. Gemeenten krijgen minder subsidie voor huidige Wsw-ers en minder budget voor de ondersteuning van de huidige bijstandsgerechtigden. Wel komen er extra middelen beschikbaar voor nieuwe doelgroepen (mensen die anders in de Wsw of de Wajong terecht waren gekomen). Dat stelt gemeenten voor drie opgaven: een participatieopgave, een financiële opgave en een organisatorische opgave. Dat stelt ook onze gemeente voor de vraag welke dienstverlening zij aan welke doelgroepen wil gaan bieden, hoe zij dat wil gaan organiseren en hoe zij dit wil financieren. Daarbij speelt expliciet de vraag wat de positie is van het bestaande sociale werkvoorzieningschap bij de uitvoering van de Participatiewet. Die vraag is al eerder aan de orde geweest. De gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en onze gemeente hebben in 2009 het besluit genomen om de Gemeenschappelijke Regeling EMCO-groep op te heffen en tot liquidatie over te gaan. Dat besluit is vanwege de aangekondigde wetswijzigingen steeds uitgesteld. Gemeenten kunnen op basis van de wijzigingen in wetgeving en de inhoud van de notitie Participatiewet en sociale werkvoorziening in Zuidoost-Drenthe dit besluit heroverwegen.

In de notitie "Participatiewet en sociale werkvoorziening in Zuidoost-Drenthe" wordt aan de hand van opbouwvarianten geschetst hoe een toekomstige uitvoeringsorganisatie in Zuidoost Drenthe eruit kan zien. Voorgesteld wordt om de notitie als richtinggevend document vast te stellen en te kiezen voor opbouwvariant drie, waarin de voordelen van de varianten 1 en 2 zijn gecombineerd.

Zoals in het bovenstaande is aangegeven stopt de instroom in de Wsw per 1 januari 2015. De huidige Wsw'ers worden niet herkeurd volgens de nieuwe norm. Ook de (loon)kosten voor deze groep lopen door. Op termijn is er geld om binnen de Participatiewet landelijk structureel 30.000 beschutte werkplekken te behouden. Beschut werk is bedoeld voor mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt. Met de voorziening beschut werk kan de gemeente deze mensen toch nog in een dienstbetrekking laten werken. Gemeenten hebben de keuze om beschut werk al dan niet aan te bieden. Indien gemeenten de keuze maken

om beschut werk aan te bieden, worden zij verantwoordelijk voor het organiseren van beschut werk (en betrekken daarbij het Werkbedrijf). Voor beschut werk is het beloningsregime loonkostensubsidie en de geldende cao (gemeente/werkgever). Voorgesteld wordt om te kiezen voor het organiseren van beschut werk.

2. Argumentatie/beoogd effect

Om zoveel mogelijk mensen kansen te bieden op de arbeidsmarkt moeten we op zoek naar een ideale mix van een publieke en een private aanpak. Een mix waarin we optimaal gebruik maken van de kansen die reguliere bedrijven bieden en waarin de gemeenten zorgen voor een aanvullende en ondersteunende dienstverlening voor werkzoekenden en werkgevers. En waarin gemeenten zorgen voor een aanvullende hoeveelheid werk voor groepen mensen die (nog) niet op de reguliere arbeidsmarkt terecht kunnen en hierop moeten worden voorbereid

Uitkeringsgerechtigden zijn zoveel mogelijk aan het werk bij de reguliere werkgevers en krijgen daar begeleiding en doen daar werkervaring op. Echter, de opnamecapaciteit van de huidige arbeidsmarkt is beperkt. Niet iedereen zal bij een reguliere werkgever geplaatst kunnen worden. Daarom is er een aanvullende publieke infrastructuur nodig waar uitkeringsgerechtigden worden begeleid, ontwikkeld en bemiddeld naar regulier werk.

Met de keuze voor opbouwvariant drie zorgen we ervoor dat we beter gebruik maken van de mogelijkheden op de markt. Enerzijds door de dienstverlening voor werkgevers te verbeteren en hen meer te betrekken en anderzijds door eigen opdrachten in toenemende mate aan de markt te gunnen.

Met de keuze voor opbouwvariant drie wordt ook beoogd de exploitatietekorten van de EMCO-groep zoveel mogelijk beperken. De kortingen op de Wsw-subsidie zorgen er namelijk voor dat er hogere tekorten op de uitvoering van de bestaande Wsw gaan ontstaan. Zonder maatregelen neemt het exploitatietekort de eerste jaren fors toe (om na 2020 langzaam weer te dalen).

Het inzetten van het instrument beschut werk draagt bij aan het zoveel mogelijk actief maken van mensen op de arbeidsmarkt. Daarnaast is het toepassen van beschut werk een eenvoudige manier om extra werkgelegenheid te creëren voor mensen voor wie werk normaliter niet mogelijk is, omdat zij niet in staat zijn om bij een reguliere werkgever aan te slag te gaan. Voor de mensen die op deze plekken geplaatst worden betekent dat, dat zij een eigen inkomen verdienen en niet meer afhankelijk zijn van een uitkering.

3. Relatie met bestaand beleid/eerder genomen besluiten

Dit voorstel heeft een relatie met collegevoorstel BW. 12.0244 d.d. 20 maart 2012: Uitvoeringsorganisatie Werken naar Vermogen en het bijbehorende raadsvoorstel RA. 12.0036. Met deze notitie is, de notitie herstructurering EMCO groep dat in de gemeenteraad is vastgesteld op 26 april 2012 en was gebaseerd op (inmiddels vervallen) Wet werken naar Vermogen, in verband met de verwachte invoering van de Participatiewet herijkt. De denklijn in de notitie Participatiewet en Sociale Werkvoorziening in Zuidoost Drenthe komt overeen met de denklijn uit de notitie herstructurering EMCO groep.

Dit voorstel heeft ook een relatie met collegevoorstel BW. 14.0240 d.d. 11 maart 2014: opdracht Participatiewet en Sociale Werkvoorziening. In dit collegevoorstel is de urgentie op het dossier Participatiewet, waaronder de Wsw weergegeven. Deze urgentie wordt met name ingegeven door het feit dat de Participatiewet inmiddels is aangenomen door de Tweede Kamer en de daaruit voortvloeiende forse bezuinigingen op het Wsw-budget. Deze aangekondigde forse bezuinigingen op het Wsw-budget, te beginnen in 2015, hebben vergaande financiële consequenties voor gemeenten. Om deze financiële risico's te kunnen beheersen is het noodzakelijk om tijdig koers en richting te geven.

4. Afstemming met externe partijen/communicatie

Er heeft afstemming plaatsgevonden met de ambtelijke vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden. Daarnaast heeft er afstemming plaatsgevonden met de EMCO-groep.

In het advies vraagt de Wsw-raad aandacht voor de positie van de bestaande Wsw-ers. De raad uit daarbij met name haar zorg over het verdwijnen van de zorgplicht voor de Wsw-ers. Deze zorg begrijpen wij.

Als gemeenten vinden wij dat we een verantwoordelijkheid dragen om werk te creëren en behouden voor mensen met een arbeidsbeperking. Ook na 2015 willen we zorgen voor een adequate begeleiding van

bestaande en nieuwe groepen mensen met een arbeidsbeperking. De wijze waarop deze begeleiding plaatsvindt kan daarbij mogelijk wel veranderen.

De Wsw-raad is in grote lijnen akkoord met de koers en richting zoals in de notitie aangegeven en heeft een aantal adviezen meegegeven. De raad adviseert het volgende:

- Verzeker, zo mogelijk bij gemeentelijke verordening, dat in geval van beëindiging van een arbeidscontract in het kader van begeleid werken van Wsw-geïndiceerden, ook na invoering van de Participatiewet, de betreffende Wsw-werknemer een nieuw passend arbeidscontract voor onbepaalde tijd wordt aangeboden;
- Bevestig verder dat in geval van beëindiging van een Wsw-detacheringsovereenkomst, ook na invoering van de Participatiewet, aan de betreffende werknemer een nieuwe werkplek in het kader van de Wsw wordt aangeboden;
- Blijf, ondanks de waarschijnlijkheid dat de van het Rijk beschikbaar komende budgetten daartoe ontoereikend zullen zijn, zorg dragen voor een adequate begeleiding van Wsw'ers op de werkplek;
- Kies voor het organiseren van beschut werk in een omvang die aansluit bij de behoefte van het aantal mensen met een indicatie beschut werken;
- Waarborg dat juist mensen in een kwetsbare positie altijd een beroep kunnen doen op (professionele) ondersteuning. Stel daartoe een sociaal fonds of noodfonds in, waarmee wordt voorkomen dat financiële drempels de toegang tot zorg en ondersteuning blokkeren.

De adviezen van de Wsw-raad zullen daar waar mogelijk en noodzakelijk worden betrokken bij de nadere uitwerking van de nieuwe uitvoeringsorganisatie en de wijze waarop beschut werk wordt georganiseerd. Dan zullen zij ook opnieuw om advies worden gevraagd. De Wsw-raad wordt conform bijgevoegde brief beantwoord.

Opgemerkt zij dat, nadat de notitie is voorgelegd aan de Wsw-raad, de notitie nog wat is aangescherpt door de vraag- keuze- en beslispunten scherper in beeld te brengen. De koers en richting zijn ongewijzigd gebleven. In verband hiermee is de Wsw-raad nog verzocht tot een nader advies te komen met betrekking tot de scherp in beeld gebrachte vraag- keuze- en beslispunten. Dit advies wordt ook betrokken bij de verdere uitwerking van de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Tenslotte wordt het voorstel ter kennisname voorgelegd aan de cliëntenraad WWB, WMO-raad en de Seniorenraad van de drie gemeenten.

5. Financiële consequenties/voorgestelde dekking

N.v.t.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 3 juli 2014.

Burgemeester en wethouders van Emmen,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Mewe

C. Bijl

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.		stuknr. B. en W.
2014	RA14.0046	A	6	14/553

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 mei 2014, nummer: 14/553;

gelet op het bepaalde in de notitie participatiewet en sociale werkvoorziening in Zuidoost Drenthe;

besluit:

1. De notitie "Participatiewet en sociale werkvoorziening Zuidoost-Drenthe" als richtinggevend document vast te stellen.
2. Te kiezen voor opbouwvariant drie: waarin de voordelen van de varianten 1 en 2 zijn gecombineerd.
3. Te kiezen voor het organiseren van beschut werk.

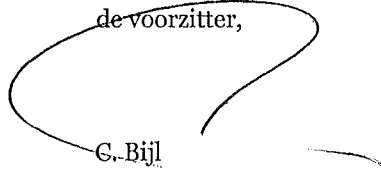
Vastgesteld in de openbare vergadering van 26 juni 2014.

de griffier,

H.D. Werkman

de voorzitter,

G. Bijl

